

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa **I. J. B.**, bytom S., T., zastúpeného JUDr. Pavlom Pačutom, Berehovská č. 2217/21, Trebišov proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, **o neprávom vyplatený starobný dôchodok**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. mája 2011, č. k. 2Sd/11/2010 - 78, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. mája 2011, č. k. 2Sd/11/2010 - 78, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom zo 17. mája 2011, č. k. 2Sd/11/2010 – 78, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 11. januára 2010, ktorým podľa § 110 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodla o povinnosti navrhovateľa vrátiť neprávom vyplatený starobný dôchodok.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že výrok rozhodnutia je v rozpore s odôvodnením, keďže vo výroku odporkyňa uviedla spoločnú zodpovednosť organizácie a príjemcu dávky podľa § 110 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, hoci z odôvodnenia vyplýva, že zamestnávateľ navrhovateľa právne neexistuje. Krajský súd taktiež poukázal na skutočnosť, že z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospela odporkyňa k záveru, že navrhovateľ mal dojednaný pracovný pomer na dobu neurčitú, čím je takéto rozhodnutie nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozhodnutia nezodpovedá ani obsahu administratívneho spisu, pričom odporkyňa sa musí vysporiadať aj s námietkou navrhovateľa, že nárok je prekludovaný, a to z hľadiska plynutia objektívnej desaťročnej lehoty, ako aj z hľadiska subjektívnej trojročnej lehoty.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie odporkyňa. Namietala, že skutočnosť, že navrhovateľ bol zamestnaný ako likvidátor u zamestnávateľa Semenársky štátny majetok Somotor, štátny podnik v likvidácii sa odporkyňa dozvedela z listu Sociálnej poisťovne, pobočka Trebišov z 10. decembra 2004 a rozhodnutím zo 7. októbra 2005 povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú sumu 489 171 Sk na starobnom dôchodku navrhovateľa uložila solidárne navrhovateľovi i organizácii – Semenárskemu štátnemu majetku Somotor, š.p. v likvidácii Somotor z dôvodu, že ani navrhovateľ ako príjemca dávky ani jeho zamestnávateľ v lehote 8 dní nehlásili skutočnosti rozhodné pre nárok na výplatu dávky dôchodkového zabezpečenia, t.j. vstup navrhovateľa do zamestnania s dobou zamestnania dohodnutou na dobu neurčitú, čím vznik preplatku na dávke zavinili spoločne. Rozhodnutie zo 7. októbra 2005 aj s o zmenovým rozhodnutím z 26. júna 2006 na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 18. marca 2008, č. k. 5SD/1/2006-35 zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie z dôvodu, že odporkyňa sa neriadila dôsledne ustanovením § 209 zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutím z 11. januára 2010 odporkyňa opätovne rozhodla podľa § 110 zákona o sociálnom zabezpečení a § 259 zákona o sociálnom poistení o povinnosti vrátiť neprávom vyplatený starobný dôchodok v celkovej sume 16 237,50 €. Odporkyňa poukázala na znenie ustanovenia § 107 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení, podľa ktorého nárok na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej výške zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď orgán sociálneho zabezpečenia túto skutočnosť zistil, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku. Uviedla, že z dôkazov nachádzajúcich sa v spisovom materiáli vyplýva, že o skutočnosti, že navrhovateľ bol likvidátorom

Semenárskeho štátneho podniku Somotor, š.p. v likvidácii sa dozvedela až dňa 15. decembra 2004, konanie o opravnom prostriedku sa začalo 13. februára 2006, kedy jej bol krajským súdom doručený rovnopis návrhu na preskúmanie rozhodnutia zo 7. októbra 2005 a rozsudok krajského súdu jej bol doručený 25. apríla 2008, to znamená že lehota počas tejto doby neplynula. Rozhodnutie z 10. januára 2010 je preto vydané v lehote troch rokov od 15. decembra 2004, kedy sa dozvedela o rozhodujúcej skutočnosti, pretože uplynulo len 1051 dní a teda nárok nie je prekludovaný. Z toho dôvodu navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie z 11. januára 2010 ako vecne správne potvrdiť.

Navrhovateľ navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Dávky dôchodkového zabezpečenia, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto dávok, trval k 31. decembru 2003, dávky sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 260 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z.).

V zmysle § 110 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov ak organizácia i príjemca dávky spôsobili, že sa dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej výmere, ako patrila, zodpovedajú za vrátenie neprávom vyplatenej sumy spoločne a nerozdielne. Organizácia a príjemca dávky sa vzájomne vyrovnajú podľa miery zavinenia. Spory o vzájomné vyrovnanie medzi organizáciou a príjemcom dávky rozhodujú v prvom stupni krajské sudy.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 11. januára 2010 o povinnosti navrhovateľa a jeho (neexistujúceho) zamestnávateľa spoločne a nerozdielne vrátiť neprávom vyplatenú sumu na starobnom dôchodku navrhovateľa podľa § 110 zákona o sociálnom zabezpečení za obdobie od 1. mája 1997

do 1. decembra 2003 v sume 16 237,50 €, lebo nehlásením vstupu navrhovateľa do zamestnania s dobou zamestnania dohodnutou na dobu neurčitú spoločne zaviniť vznik preplatku na dávke.

Z dokladov predložených navrhovateľom odporkyňi listom zo 4. mája 2005 vyplýva, že navrhovateľ bol menovaný ministrom pôdohospodárstva SR do funkcie likvidátora štátneho podniku Semenársky štátny majetok Somotor dňom 1. mája 1996 s ukončením likvidácie ku dňu 31. decembra 1996, s postupným predlžovaním termínu ukončenia likvidácie.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa rozhodla o povinnosti navrhovateľa vrátiť preplatok na starobnom dôchodku bez toho, aby si ozrejmila, či navrhovateľ, menovaný do funkcie likvidátora ministrom pôdohospodárstva SR bol v pracovnom pomere v Semenárskom štátnom majetku Somotor, š.p. v likvidácii Somotor a či vzhľadom na predlžovanie termínu likvidácie štátneho podniku navrhovateľ vykonával zamestnanie dohodnuté na dobu, trvajúcu viac ako jeden rok (§ 8 v spojení s § 98 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.).

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne vychádza z nedostatočne zisteného skutočného stavu veci a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne zaoberať sa otázkou, či *menovaním do funkcie likvidátora štátneho podniku vzniká pracovnoprávny vzťah* a s kým, a ak áno, o aký druh pracovnoprávneho vzťahu ide, najmä ak podľa § 15a ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov zápisom podniku v likvidácii do obchodného registra prechádza zakladateľská funkcia na ministerstvo a podľa ods. 6 uvedeného zákonného ustanovenia odmenu likvidátora určuje zakladateľ, pričom výšku odmeny určí hlavne s ohľadom na dodržanie lehoty na skončenie likvidácie a na rozpočet likvidácie. Nové rozhodnutie vo veci riadne odôvodní, vrátane odôvodnenia, či a prečo činnosť likvidátora v danom prípade považuje za zamestnanie dojednané na obdobie dlhšie ako jeden rok.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, lebo ju nežiadal a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. októbra 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská